

[RAAYLAND]

PTA Havo

Cohort 2024-2026

Beste leerlingen,

Voor jullie ligt het PTA havo. Dit PTA is van toepassing op alle leerlingen die in schooljaar 2025-2026 examen havo doen. In dit PTA is per vak terug te vinden welke schoolexamens worden afgenomen.

Voor alle schoolexamens uit dit PTA is het examenreglement van toepassing. Dit reglement is te vinden op de website van de school.

Ik wens jullie veel succes met het afronden van het PTA!

Bram van Dieten
Examensecretaris havo/vwo

[RAAYLAND]

HAVO 2024-2026 / aardrijkskunde

Opmerkingen

PO bestaat uit 2 onderdelen: onderzoek in eigen omgeving, excursie in eigen omgeving. Inlevermomenten worden bekend gemaakt in de les

Domeinen:

A) Vaardigheden

B) Wereld

C) Aarde

D) Ontwikkelingsland

E) Leefomgeving

F) Oriëntatie op studie en beroep

Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar4	4	TT	S41	Domein Arm en Rijk H3 en 4	Hoogste, 1 herkansing	J	20	90	BA
Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar5	1	PO	S51	Onderzoek in eigen omgeving	Geen	J	20		EAF
		TT	S52	Domein Wonen in NederlandHele Boek	Hoogste, 1 herkansing	J	20	90	EA
	2	TT	S61	Domein Systeem Aarde HeleBoek	Hoogste, 1 herkansing	J	20	90	CA
	3	TT	S71	Domein Brazilië Hele Boek	Hoogste, 1 herkansing	J	20	90	ABCD

HAVO 2024-2026 / bedrijfseconomie

Opmerkingen

Overstappers van V4/ V5/ V6 naar havo 5 halen de toets S41 in.

Domeincode:

- A) Vaardigheden
- B) Van persoon naar rechtspersoon
- C) Interne organisatie en personeelsbeleid
- D) Investeren en financieren
- E) Marketing
- F) Financieel beleid
- G) Verslaggeving
- H) Keuzeonderwerpen

Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar4	4	TT	S41	Geldzaken, Ondernemen, De eenmanszaak	Hoogste, 1 herkansing	J	20	90	ABDEFG
Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar5	1	TT	S51	Geldzaken, ondernemen, de eenmanszaak	Hoogste, 1 herkansing	J	20	90	ABCDEFG
	2	TT	S61	Geldzaken, ondernemen, de eenmanszaak, de besloten vennootschap	Hoogste, 1 herkansing	J	20	90	ABCDEFG
	3	TT	S71	Geldzaken, ondernemen, de eenmanszaak, de besloten vennootschap, de naamloze vennootschap	Hoogste, 1 herkansing	J	20	90	ABCDEFG H
	4	PO	S72	Praktische opdracht, de PO kan in periode 5, 6 of 7 vallen al naar gelang het onderwerp dat gekozen wordt	Geen	J	20		ABCDEFG H

[RAAYLAND]

HAVO 2024-2026 / biologie

Domeinen

A = Vaardigheden

M = Molecuul- en celniveau

O = Orgaan- en organismeniveau

P = Populatie- en ecosysteemniveau

Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar4	3	TT	S31	Schoolexamen Thema 1 t/m 4 (H4)	Hoogste, 1 herkansing	J	20	90	AMOP
Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar5	1	TT	S51	Thema 1, 5, 6 en 7 (H4), 8 en 9 (H5)	Hoogste, 1 herkansing	J	25	90	AMOP
	2	TT	S61	Thema 1 (H4), Thema 8, 10 en 11 (H5)	Hoogste, 1 herkansing	J	20	90	AMOP
	3	TT	S71	Thema 1 (H4), Thema 12 en 13 (H5)	Hoogste, 1 herkansing	J	20	90	AMOP
		PO	S72	Practica HA4 en HA5	Geen	J	15		AMOP

[RAAYLAND]

HAVO 2024-2026 / culturele kunstzinnige vorming

Domeinen:

- A) Verkennen
- B) Verbreden
- C) Verdiepen
- D) Verbinden

Deadlines worden aan het begin van iedere periode op de studiewijzer vermeld. Bij overschrijding van de deadline gaat er iedere dag een punt van het cijfer af.

Exacte omschrijving van de verslagen, werkstukken en opdrachten staan in de lesbrieven die uitgereikt worden, behorende bij de desbetreffende onderdelen.

Overstappers vwo4 nemen de cijfers van vwo4 mee met de wegingen uit het pta van havo. Leerlingen die vwo5 ckv hebben afgerond nemen het eindcijfer mee naar havo5.

Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar4	1	PO	S11	Discipline Film(onderzoek)	Geen	J	15		C
	2	PO	S21	CAP1 Culturele activiteit disciplines muziek, film, dans, theater, beeldend, architectuur, nieuwe media	Geen	J	15		B
	3	PO	S31	CAP2 Culturele activiteit disciplines muziek, film, dans, theater, beeldend, architectuur, nieuwe media	Geen	J	20		B
		TT	S32	Disciplinesperiode 1,2,3 Kunst uit het vuistje onderdelen Architectuur, Film, Theater	Geen	J	20	45	B
	4	PO	CZP1	CZP1 Cultureel Zelfportret deel1	Geen	J	0		A
		PO	CZP2	CZP2 Cultureel zelfportret deel 2	Geen	J	0		D
		PO	S41	CAP3 Culturele activiteit disciplines muziek, film, dans, theater, beeldend, architectuur, nieuwe media	Geen	J	20		B
		TT	S42	CZP 1 en 2	Geen	J	10		

[RAAYLAND]

HAVO 2024-2026 / Duitse taal en literatuur

Domeinen:

- A) Leesvaardigheid
- B) Luistervaardigheid
- C) Gespreksvaardigheid
- D) Schrijfvaardigheid
- E) Literatuur
- F) Oriëntatie op studie en beroep.

Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar4	4	TT	S41	leesvaardigheid. Hulpmiddelen:woordenboek ND, DN enNederlands	Hoogste, 1 herkansing	J	20	90	A
Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar5	1	TT	S51	briefmethode. Hulpmiddelen woordenboek DN en ND	Hoogste, 1 herkansing	J	20	90	D
	2	TT	S62	Presentatie (4 minuten) en een gesprek (6 minuten). Hulpmiddelen: 10 steekwoorden	Hoogste, 1 herkansing	J	20	15	C + F
	3	TT	S71	Cito Kijk- en luistertoets	Hoogste, 1 herkansing	J	20	90	B
		TT	S72	Literatuur: De behandelde literaire werken (3 literairewerken). Hulpmiddel: woordenboek N-D/D-N	Hoogste, 1 herkansing	J	20	90	E

[RAAYLAND]

HAVO 2024-2026 / economie

De schoolexamens kunnen nog worden uitgebreid met een appendix
 Nadruk schoolexamens ligt in motiveren/ verklaren/ uitleggen/ berekenen en omgaan met bronmateriaal
 Reconomie is een lesbrief gebaseerd op basisvaardigheden rekenen en komt in ieder schoolexamen naar voren.

Domeinen:

- A) Vaardigheden
- B) Schaarste
- C) Ruil
- D) Markt
- E) Ruilen over de tijd
- F) Samenwerken en onderhandelen
- G) Risico en informatie
- H) Welvaart en groei
- I) Goede tijden, slechte tijden
- J) Onderzoek en experiment
- K) Keuzeonderwerpen

Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar4	4	TT	S41	Vragen en aanbieders, Jong en Oud Crsis, Reconomie +keuze module	Hoogste, 1 herkansing	J	20	90	ABCDEFGH
		PO	S42	Praktische opdracht	Geen	J	10		JK
Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar5	1	TT	S51	Vragers en aanbieders (D1, D2, D3.1, D5, D6, D7.1, D7.2, D8, D9, G1, G2, H4)Markt en Overheid (E, F, D, G, H2, H4)	Hoogste, 1 herkansing	J	20	90	ADEFGH
	2	TT	S61	Europa (I1, H1, G, F, E, D8)Jong en Oud (B, C, belastingen – H3 / speltheorie - F / ruilen over de tijd – E1, E2)Keuzeonderwerp (= Crisis B en C/ Werk en werkloosheid D9, H4)	Hoogste, 1 herkansing	J	25	135	ABCDEFGH
	3	TT	S71	Verdiene en uitgeven (I, H1, H2, H3, F, E1, E2, D8, G) Europa (I1, H1, G, F, E, D8)Markt en overheid (F, D, G, H2, H4)Jong en Oud (verzekeringen - G)	Hoogste, 1 herkansing	J	25	135	ADEFGHI

[RAAYLAND]

HAVO 2024-2026 / Engelse taal en literatuur

Domeinen:

- A) Leesvaardigheid
- B) Kijk- en Luistervaardigheid
- C) Gespreksvaardigheid
- D) Schrijfvaardigheid
- E) Literatuur
- F) Oriëntatie op studie en beroep

Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar4	4	TT	S41	Literatuur	Hoogste, 1 herkansing	J	20	90	E
Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar5	1	TT	S51	Portfolio en presentatie (eisen in de ELO)	Geen	J	10	10	ABCDF
	2	TT	S61	Schrijfpodracht	Hoogste, 1 herkansing	J	20	90	D
	3	TT	S71	Luistervaardigheid	Hoogste, 1 herkansing	J	25	90	B
		TT	S72	Presentatie en gesprek nav 2 boeken en 3 artikelen. Eisen voor het inleveren van documentatie staan in ItsLearning.	Hoogste, 1 herkansing	J	25	20	C

[RAAYLAND]

HAVO 2024-2026 / Franse taal en literatuur

Domeinen:

- A) Leesvaardigheid
- B) Kijk- en Luistervaardigheid
- C) Gespreksvaardigheid
- D) Schrijfvaardigheid
- E) Literatuur
- F) Oriëntatie op studie en beroep

Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar4	3	TT	S31	Toets over eindexamenidoom capita selecta MPL	Hoogste, 1 herkansing	J	10	45	ABCD
	4	TT	S41	Toets over eindexamenidoom capita selecta MPL	Hoogste, 1 herkansing	J	10	45	ABCD
Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar5	1	TT	S51	Toets over eindexamenidoom Woordenlijst SSL Frans Havo	Hoogste, 1 herkansing	J	20	45	ABCD
	2	TT	S61	Schrijfvaardigheid: het schrijven van een persoonlijke brief en eenzakelijke brief met gebruik van een niet-electronischwoordenboek.	Hoogste, 1 herkansing	J	20	90	D
	3	TT	S71	Luistervaardigheid: een complete CITO kijk- en luistertoets voorde HAVO.	Hoogste, 1 herkansing	J	20	90	B
		TT	S72	Mondeling over de gelezen literaire werken op H4 en H5 en overeen door de kandidaat zelf gekozen onderwerp. Dit onderwerpmoet uiterlijk 1 week voor het examen door de examinerator goedgekeurd zijn.	Hoogste, 1 herkansing	J	20	10	CE

[RAAYLAND]

HAVO 2024-2026 / geschiedenis

Domeinen

A) Historisch besef

B) Oriëntatiekennis

C) Thema's

D) Geschiedenis van de rechtsstaat en van de parlementaire democratie

E) Oriëntatie op studie en beroep

Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar4	1	PO	SE11	PO tijdvak 1tm4	Geen	J	10		AB
	4	TT	SE41	Tijdvak 5 tm 10	Hoogste, 1 herkansing	J	10	90	ABCD
Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar5	1	TT	S51	Historische context Nederland na 1948 Oriëntatiekennistijdvak 5-10	Hoogste, 1 herkansing	J	20	90	AB
	2	PO	S61	Praktische Opdracht: Tijdvak 5 t/m 10	Geen	J	20		AB
		TT	S62	Historische context Nederland na 1948 en Het Britse Rijk Oriëntatiekennis tijdvak 5-10	Hoogste, 1 herkansing	J	20	90	AB
	3	TT	S71	Historische contexten Nederland na 1948, Het Britse Rijk, Duitsland 1918-1991 tijdvak 5-10	Hoogste, 1 herkansing	J	20	90	AB

[RAAYLAND]

HAVO 2024-2026 / informatica

Inlevermomenten worden bekend gemaakt in de les.

Domeinen:

- A) Vaardigheden
- B) Grondslagen
- C) Informatie
- D) Programmeren
- E) Architectuur
- F) Interactie

Keuzedomeinen:

- G) Algoritmiek, berekenbaarheid en logica
- H) Databases
- I) Cognitive computing
- J) Programmeerparadigma's
- K) Computerarchitectuur
- L) Netwerke
- M) Physical Computing
- N) Security
- O) Usability
- P) User experience
- Q) Maatschappelijke en individuele invloed van informatica
- R) Computational science

Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar4	2	PO	S21	Project maken van een website HTML/CSS	Geen	J	12		A, B, C, O, P
	3	TT	S31	Hardware, stroomdiagrammen, informatie en data	Hoogste, 1 herkansing	J	12	40	C, D, E
		PO	S32	Project programmeren Javalogo	Geen	J	12		B
	4	PO	S41	Project Physical Computing (Arduino)	Geen	J	12		A, D, K, M, O, P,
Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar5	1	PO	S51	Maatschappelijke invloeden en nationale AI cursus	Geen	J	13		F, Q
	2	TT	S61	Datastructuren en SQL	Hoogste, 1 herkansing	J	13	40	C
	3	PO	S71	Project Gamemaker inclusief GML	Geen	J	13		A, B, C, D
		PO	S72	Programmeren Python	Geen	J	13		B, C, D, G, J

HAVO 2024-2026 / lichamelijke opvoeding

Domeinen:

- A) Vaardigheden
- B) Bewegen
- C) Bewegen en regelen
- D) Bewegen en gezondheid
- E) Bewegen en samenleving

Ieder onderdeel wordt beoordeeld met een NNB, voldoende of goed. Als een onderdeel niet naar behoren (NNB) afgerond wordt, volgt een onvoldoende periode beoordeling. In de algemene beschrijving staat hoe dit omgezet kan worden naar een voldoende. De eindbeoordeling komt tot stand door beide periodebeoordelingen te middelen. Kijk in de algemene beschrijving hoe dit werkt.

Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar4	2	PO	S21	Periode beoordeling 1Samenvatting van Spel, Basketbal, volleybal, Turnen - atletiek keuze en algemene vaardigheden.	Geen	J	10		
	4	PO	S41	Periode beoordeling 2	Geen	J	10		
Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar5	2	PO	S61	Periodebeoordeling 3Spel, bewegen en muziek - atletiek keuze, sport orientatie algemene vaardigheden	Geen	J	10		
		PO	S62	Eindbeoordeling O/V/GSamenvatting van S21, S41, S61Er mag geen onvoldoende staan.	Geen	J	70		ABCDE

HAVO 2024-2026 / maatschappijleer

- Domein A Vaardigheden
- Domein B Rechtsstaat
- Domein C Parlementaire democratie
- Domein D Verzorgingsstaat
- Domein E Pluriforme samenleving

Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar4	1	TT	S11	Rechtsstaat	Hoogste, 1 herkansing	J	25	45	B
	2	PO	S21	Praktische opdracht politiek partijen	Geen	J	20		A en C
	3	TT	S31	Parlementaire democratie en Verzorgingsstaat	Hoogste, 1 herkansing	J	30	45	C en D
	4	PO	S41	Pluriforme samenleving	Geen	J	25		A en E

[RAAYLAND]

HAVO 2024-2026 / natuurkunde

Domein:

A = Vaardigheden

B = Beeld- en geluidstechniek

C = Beweging en Energie

D = Materialen

E = Aarde en heelal

F = Menselijk lichaam (keuzestof)

G = Meten en regelen

H = Natuurkunde en technologie

I = Onderzoek en ontwerp

Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar4	4	TT	S41	NOVA MaxH3 KrachtenH4 MaterialenH5 Arbeid en EnergieH7 Technische automatisering	Hoogste, 1 herkansing	J	20	90	C,D,G,H
Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar5	1	TT	S51	NOVA MAXH3 KrachtenH5 Arbeid en EnergieH8 Zuinig met energieH9 Trillingen en golven	Hoogste, 1 herkansing	J	20	135	B,C
	2	TT	S61	NOVA MAXH2 ElektriciteitH5 Arbeid en energieH10 Aarde en heelalH11 Radioactiviteit	Hoogste, 1 herkansing	J	20	135	B,C,E,G
	3	TT	S71	NOVA MAXH1 BewegingH3 KrachtenH5 Arbeid en EnergieH12 Medische beeldvormingH13/H14 keuze hoofdstuk	Hoogste, 1 herkansing	J	20	135	B,C,E,F
		TT	S72	Diverse opdrachten o.a. TO-EXO (ha4), PSO (ha5)	Geen	J	20		A,H,I

[RAAYLAND]

HAVO 2024-2026 / Nederlandse taal en literatuur

Domeinen:

- A) Leesvaardigheid
- B) Mondelinge taalvaardigheid
- C) Schrijfvaardigheid
- D) Argumentatieve vaardigheden
- E) Literatuur
- F) Oriëntatie op studie en beroep

Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar4	4	TT	S41	H2 tekstdoelen, H3 Tekstvormengescreven taal, tekstsoorten H5 tekststructuren, H6 leesstrategieën H10argumenteren, H16 stijlkwesies	Hoogste, 1 herkansing	J	25	90	CDA
Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar5	1	TT	S51	Spoken: voordracht/debat	Geen	J	25	45	BD
	2	TT	S71	Betoog/beschouwing	Geen	J	20	180	CD
	3	TT	S72	Tekstbegrip van zakelijke en literaire teksten	Hoogste, 1 herkansing	J	5	100	A
		PO	S73	Literatuur boek 1 t/m 8	Hoogste, 1 herkansing	J	25	15	E

[RAAYLAND]

HAVO 2024-2026 / o&o

Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar4	1	TT	S11	Regulier project 1	Geen	J	12	30	ABCD
	2	TT	S21	Regulier project 2	Geen	J	13	30	ABCD
	4	TT	S41	Vervolg keuze project	Geen	J	25	45	ABCD
Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar5	3	TT	S71	Afsluiting meesterproef	Geen	J	50	60	ABCD

HAVO 2024-2026 / rekenen 3F

- Domeinen:
A) Getallen
B) Verhoudingen
C) Meten en meetkunde
D) Verbanden

Dit vak is alleen verplicht voor leerlingen zonder wiskunde

Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar5	1	TT	S51	vaardigheden rekenen 3f	Geen	J	30	45	ABCD
	2	TT	S61	vaardigheden rekenen 3f	Geen	J	70	45	ABCD

HAVO 2024-2026 / scheikunde

Domeinen:

- A) Vaardigheden
- B) Kennis van stoffen en materialen
- C) Kennis van chemische processen en kringlopen
- D) Ontwerpen en experimenten in de chemie
- E) Innovatieve ontwikkelingen in de chemie
- F) Processen in de chemische industrie
- G) Maatschappij en chemische technologie

Toegestane hulpmiddelen bij schriftelijke examens

Leerjaar 4 en 5: Rekenmachine (geen grafische) en Binas HAVO/VWO

Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar4	3	PO	S31	Praktische vaardighedentoets en theoretische verwerking van uitgevoerd practicum.	Geen	J	5	100	ABCD
	4	TT	S41	Atoombouw, rekenen in de chemie, bindingstypen, organische chemie, reactiewarmte en reactiesnelheid. Nova hoofdstuk 1, 2, 3, 5	Hoogste, 1 herkansing	J	20	90	At/m F
Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar5	1	TT	S51	Bindingstypen, zouten, evenwichten, zuren en basen, redoxreacties (de stof van SE41 wordt tevens bekend verondersteld). Hoofdstuk 2, 4, 6 en 7	Hoogste, 1 herkansing	J	25	135	ABCEFG
	2	PO	S61	PSE: Praktische vaardighedentoets en theoretische verwerking van uitgevoerd practicum.	Geen	J	15	135	A t/m G
		PO	S62	Praktische vaardighedentoets en theoretische verwerking van uitgevoerd practicum.	Geen	J	5	90	ABCD
	3	TT	S71	Zuren en basen, redoxreacties, polymeren, chemisch onderzoek, chemie van het leven, industriële chemie (de stof van hoofdstuk 1 t/m 5 wordt tevens bekend verondersteld). Nadruk op hoofdstuk 6 t/m 11.	Hoogste, 1 herkansing	J	30	135	A t/m G

HAVO 2024-2026 / tekenen

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A Vaktheorie

Subdomein A1: Beschrijven, onderzoeken en interpreteren

1. De kandidaat kan het beeldend werk van kunstenaars en vormgevers beschrijven, onderzoeken en interpreteren, met gebruikmaking van kennis van en inzicht in de geschiedenis van de beeldende kunst:

- van de 19e, 20e en 21e eeuw;
- vanaf het Romaans, voor zover relevant voor de kunst van de 19e, 20e en 21e eeuw.

Subdomein A2: Beschouwen

2. De kandidaat kan twee- en driedimensionale beelden en vormen beschouwen en kan deze beschouwing verwoorden en/of verbeelden.

Domein B Praktijk

3. De kandidaat kan gestructureerde probleemstellingen met betrekking tot zowel autonome als toegepaste beeldende kunst en vormgeving onderzoeken en de daaruit ontwikkelde ideeën in een beeldende verwerking uitvoeren, daarbij beeldende middelen aanwenden in een doelgericht werkproces, en het werk zo presenteren dat de beschouwer inzicht krijgt in het werkproces.

Domein C Oriëntatie op studie en beroep

Praktische opdrachten worden gedurende het periodetijdvak voorafgaande aan de omslagweek uitgevoerd. Laatste les voor de omslagweek is moment van inleveren, tenzij anders aangegeven.

Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her-kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar4	4	TT/PO	S41	Gemiddelde van praktijk-opdracht en Theorie (open vragen).Praktijk: nader te bepalen thema.Pr-Opmacht bestaat uit voorstudies en een eindwerkstuk ontstaan uit een beeldend proces.Theorie: overzichtstoets lesstof Ha4; Kunst uit 19e eeuw t/m hedendaags in relatie tot vroegere stijlen.	Geen	J	20	90	AB
Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her-kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar5	1	PO	S51	Onderwerp 'naar de aanschouwing': Toepassing Beeldende aspecten: Voorstudies(onderzoek naar gebruik Beeldende Middelen) en Eindwerkstuk; eindwerkstuk moet ontstaan zijn uit procesmatige werkwijze*. Deadline inleveren: laatste praktijkles in periode 5	Hoogste, 1 herkansing	J	20		B
	2	PO	S61	Design opdracht': Toepassing Beeldende aspecten: Voorstudies (onderzoek naar gebruik Beeldende Middelen) en Eindwerkstuk; eindwerkstuk moet ontstaan zijn uit procesmatige werkwijze*. Deadline inleveren: laatste praktijkles in periode 6	Hoogste, 1 herkansing	J	20		BC
		TT	S62	Theorie-toets examenthema	Geen	J	15	45	A

HAVO 2024-2026 / tekenen

3	PO	S71	Fantasie': Toepassing Beeldende aspecten: Voorstudies (onderzoek naar gebruik Beeldende Middelen) en eindwerkstuk; eindwerkstuk moet ontstaan zijn uitprocesmatige werkwijze*. Deadline inleveren: laatste praktijks in periode 7	Hoogste, 1 herkansing	J	25	B
---	----	-----	---	-----------------------	---	----	---

[RAAYLAND]

HAVO 2024-2026 / wiskunde A

Domeinen:

A Vaardigheden

B Algebra en tellen

C Verbanden

D Verandering

E Statistiek

Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar4	1	TT	S11	excel computer hoofdstuk 8	Geen	J	5	45	E
	3	TT	S31	Hoofdstuk 4 (Handig tellen) en 5 (Verandering)	Geen	J	10	90	BD
	4	TT	S41	Hoofdstuk 1, 2, 3, 6 en 7	Hoogste, 1 herkansing	J	15	90	ABCD
Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar5	1	TT	S51	Hoofdstuk 1 , 2, 3, 6, 7, 9	Hoogste, 1 herkansing	J	20	135	ABCDE
	2	TT	S61	Hoofdstuk 1 , 2, 3, 6, 7, 9 , 10, 11	Hoogste, 1 herkansing	J	25	135	ABCDE
	3	TT	S71	Hoofdstuk 1 , 2, 3, 6, 7, 9 , 10, 11 ,12	Hoogste, 1 herkansing	J	25	135	ABCDE

[RAAYLAND]

HAVO 2024-2026 / wiskunde B

- Domeinen:
A Vaardigheden
B Functies, grafieken en vergelijkingen
C Meetkundige berekeningen
D Toegepaste analyse

Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar4	2	TT	S21	Hoofdstuk 1 t/m Hoofdstuk 4	Hoogste, 1 herkansing	J	10	90	ABCD
	4	TT	S41	Hoofdstuk 1 t/m Hoofdstuk 7	Hoogste, 1 herkansing	J	15	90	ABCD
Leerjaar	Periode	Toetssoort	Toetscode	Toetsomschrijving	Her- kansing	ED	Weging	Toetsduur	Domeincode
Leerjaar5	1	TT	S51	Hoofdstuk 1 t/m Hoofdstuk 9	Hoogste, 1 herkansing	J	25	135	ABCD
	2	TT	S61	Hoofdstuk 1 t/m Hoofdstuk 11	Hoogste, 1 herkansing	J	25	135	ABCD
	3	TT	S71	Hoofdstuk 1 t/m Hoofdstuk 12	Hoogste, 1 herkansing	J	25	135	ABCD

Bijlage PTA LO

LO wordt beoordeeld op participatie en aanwezigheid. Voor ieder onderdeel binnen het PTA wordt de vraag gesteld: Heeft de leerling voldoende geparticipeerd en is de leerling 100 procent aanwezig geweest?

Participatie beoordeling:

Participatie wordt beoordeeld op inzet en werkhouding, sociale competenties, spullen in orde hebben. De beoordeling kent 3 niveau's; Goed, voldoende of niet naar behoren (NNB). Er wordt 100 procent aanwezigheid verwacht.

Leerlingen die voldoende participeren en aanwezig zijn, krijgen een voldoende periode beoordeling. Alle onderdelen van een periode moeten voldoende beoordeeld worden om een voldoende periode beoordeling te krijgen. Als een onderdeel NNB als oordeel krijgt, volgt een onvoldoende periodebeoordeling. Om de onvoldoende weg te werken, zal in overleg met de LO docent een of meerdere lessen ingehaald moeten worden.

Als een leerling een goed als periode beoordeling wil ontvangen, is een goede score op sociale competenties en motorische vaardigheden vereist.

	NNB (niet naar behoren)	Voldoende	Goed
Inzet Werkhouding Ontwikkeling	Doet niet mee, passief	Doet actief mee en ontwikkelt zich.	
Spullen in orde	Geen spullen bij zich	Gymspullen in orde	
Sociale competenties	Respectloos, geen rekening houden met	Respectvol en kan samenwerken	Respectvol, past zich aan daar waar nodig, helpt anderen
Motorische vaardigheden			Bovengemiddeld, laat meer zien dan gevraagd wordt.

Aanwezigheid beoordeling:

Er wordt verwacht dat een leerling 100 procent aanwezig is. Ziekte, vooraf gemelde afwezigheid in verband met excursies en dergelijke tellen niet mee. Als een leerling hierdoor niet aanwezig kan zijn, geldt de vraag; heeft de leerling voldoende geparticipeerd? Heeft de leerling ondanks de gemiste lessen, voldoende ontwikkeling doorgemaakt.

Ongeoorloofd absent zijn betekent dat de leerling bij voorkeur een les in moet halen van het gemiste onderdeel. Inhalen van een les, gebeurt op afspraak met de LO docent.

Blessure

Bij een langdurige blessure wordt in overleg met de leerling (en/of ouders) afgesproken hoe door middel van het vullen van andere rollen (scheidsrechter, instructeur, beoordelaar enz) alsnog een voldoende participatie behaald kan worden. Daarvoor is de leerling in alle lessen aanwezig. Als de leerling niet aanwezig kan zijn, wordt afgesproken welke vervangende opdracht buiten de les ervoor kan zorgen dat de leerling de gemiste onderdelen met voldoende kan afsluiten.

Bij een kortdurende blessure is de leerling aanwezig in de les en helpt daar waar het kan in de lessen.

Vrijstelling lessen LO

In uitzonderlijke gevallen is het mogelijk om vrijstelling te krijgen van de lessen LO. Hiervoor moet een goede reden zijn en moet verantwoording afgelegd worden bij de inspectie. Het streven is om alle leerlingen in de lessen LO te houden.

Eindbeoordeling vwo

Er wordt gekeken naar de periode beoordelingen.

$$2 \times V = V$$

$$1 \times V \text{ \& } 1 \times G = G$$

$$2 \times G = G$$

VI Bijlage NE

PTA 2024-2026 havo

A. Beoordeling schoolexamens

S41: S.E. Argumenteren, leesvaardigheid (25%)

S51: S.E. spreken debat (25%)

S71 : S.E. betoog/beschouwing (25%)

S72: S.E. mondeling boek 1 t/m 8 (25%)

B. Algemene afspraken

1. Spelling
2. Boekenlijst
3. Deadlines en uitzonderingen
4. Eigen verantwoordelijkheden
5. Regels A.105

A. Beoordeling schoolexamens

S41: S.E. Leesvaardigheid, argumenteren (25%)

(90 minuten)

Algemene voorwaarden* voor deelname

- De leerling verschijnt op het afgesproken tijdstip;
- De leerling mag gebruik maken van een woordenboek Nederlands

** Ook de algemene voorwaarden zoals beschreven in het examenreglement zijn van toepassing op dit schoolexamen; te laat komen, afwezigheid zonder mondeling melding vooraf en schriftelijke bevestiging achteraf hebben consequenties zoals daarin beschreven.*

De te bestuderen stof is hoofdstuk 2 Tekstdoelen en tekstsoorten (blz 18 t/m 30), Hoofdstuk 3 Tekstvormen geschreven taal (blz 31 t/m 60) H5 Tekststructuur (blz 74 t/m 89), H6 leesstrategieën (blz 90 t/m 97), hoofdstuk 10 Argumenteren (blz. 124 t/m 134)

S51: S.E. Spreken (25%)

(45 minuten)

Als bekend wordt verondersteld de informatie van Hoofdstuk 1 Communicatie (blz. 10 t/m 16), paragraaf 4.8 het debat (blz 70 t/m 72), Hoofdstuk 8 Kijk- spreek- en luisterstrategieën (blz 104 t/m 114), H9 Documenteren en informatievaardigheden (blz 115 t/m 123), H12 retorica (blz 142 t/m 145)

Het debat wordt gevoerd volgens de richtlijnen die in de les verstrekt worden. De leerlingen moeten daarnaast de volgende **aandachtspunten** in acht nemen:

- A. Leerlingen krijgen één cijfer voor het debat. Indien de leerling in gebreke blijft bij onderstaande onderdelen gaat er per onderdeel 1 punt vanaf met een maximum van 2 cijferpunten aftrek.
 - leerling levert uiterlijk 1 lesweek voorafgaand aan het debat een spreekschema en een bronnenlijst (APA) in. Tevens een spreekschema van voldoende kwaliteit (door de docent te beoordelen).
 - Elke leerling beoordeelt minimaal twee door hem/haar bijgewoonde debatten met behulp van een beoordelingsformulier en levert deze formulieren na afloop van de les in bij de docent.
- B. Sectie Nederlands levert stellingen en/of onderwerpen aan.
- C. Leerlingen krijgen bij inleveren van het spreekschema te horen of ze voor of tegen zijn.

- D. Leerlingen spreken in tweetallen. Dit betekent ook dat de voorbereiding in tweetallen geschiedt.
- E. Bij ziekte gelden de regels zoals die beschreven worden in het examenreglement. Alleen de leerling die ziek is, verliest een herkansingsmogelijkheid.
- F. Via de ELO worden de planning van de debatten en de inleverdatum van de voorbereiding van het debat gedeeld.

1 Algemene voorwaarden* voor deelname

- De leerling is op tijd;
- De leerling heeft uiterlijk één lesweek voor het debat een kopie van het spreekschema en de bronnenlijst (APA) ingeleverd bij de docent.

** Ook de algemene voorwaarden zoals beschreven in het examenreglement zijn van toepassing op dit schoolexamen; te laat komen, afwezigheid zonder mondeling melding vooraf en schriftelijke bevestiging achteraf hebben consequenties zoals daarin beschreven.*

2 Beoordelingscriteria

2a De voorbereiding

- Documentatie
 - De leerling heeft gezorgd voor passende documentatie over het toegewezen onderwerp: de bronnen zijn actueel, veelzijdig en betrouwbaar.

2b De uitvoering

- Inhoud
 - Het team (twee leerlingen) levert een exemplaar van het spreekschema en bronnenlijst (APA) minimaal één lesweek voor het debat in bij de docent. Bij het debat mag een spiekbrieftje in ronde 1 en 3 gehouden worden.
 - De argumentatie is volledig controleerbaar en niet eenzijdig.
 - De leerling kan duidelijk gestructureerd zijn betoog houden.
 - De argumentatie is kwalitatief sterk (geen drogredenen).
 - De inleiding trekt de aandacht en leidt het onderwerp in.
 - Het slot heeft een duidelijk afrondend karakter en eindigt met een originele uitsmijter.
 - De leerling gaat inhoudelijk in op de argumenten van de tegenstander.
 - De leerling reageert adequaat en indien mogelijk met humor.
 - De leerling is in staat een goede, beknopte samenvatting te geven van een clash.
 - De leerling is in staat tot het stellen van een kritische vraag en tot het beantwoorden van een dergelijke vraag.
 - Binnen het team moet een duidelijke taakverdeling zijn. Iedere leerling heeft elke spreekronde een eigen spreektijd, respectievelijk 2, 3 en 1 ½ minuut.
- Stem- en taalgebruik
 - De leerling spreekt op een verstaanbaar volume voor de gehele groep.
 - Het spreektempo is snel genoeg om de vaart vast te houden, maar langzaam genoeg om de effectiviteit van de informatieoverdracht te waarborgen;
 - De articulatie is duidelijk;
 - De leerling gebruikt spreektaal (geen schrijftaal) en maakt welgevormde zinnen. Formuleringsfouten, halve zinnen en anakoloeten worden vermeden;
 - De leerling vermijdt terugkerende stopwoordjes ('uhm', 'of zoiets', 'dus', 'hoe zal ik het zeggen');

- Presentatie

- De leerling leest de tekst niet voor (alleen toegestaan bij noodzakelijke citaten);
- De leerling richt zich tijdens ronde 1 en 3 tot de jury; in ronde 2 mag hij zich tot de tegenstander richten.
- De leerling zorgt voor een gespreid en duidelijk oogcontact met zijn publiek;
- De leerling gebruikt terwijl hij voor de klas staat, gebaren, mimiek en houding om zijn voordracht te ondersteunen (en accenten te plaatsen).
- De leerlingen zijn zelf verantwoordelijk voor de tijdsplanning. Het debat bestaat uit drie spreekrondes. De eerste ronde telt vier minuten, de tweede ronde telt zes minuten en de derde ronde telt drie minuten. Deze tijd is de gezamenlijke spreektijd voor beide sprekers. Wanneer de opponent aan het woord is, wordt er tijdens de eerste ronde tenminste één vraag gesteld. Iedere leerling moet een vraag stellen en beantwoorden in deze ronde.

3 Normering

Het debat wordt beoordeeld met behulp van een beoordelingsformulier. Dit formulier wordt voor de debatten met de leerlingen besproken. Wanneer de leerling niet voldoet aan de eisen zoals genoemd bij "**aandachtspunten**", dan kan dat leiden tot maximaal twee cijferpuntenpunten aftrek.

S71: S.E. Schrijven (25%)

Schrijven in toetsweek 2/ 180 minuten

H1 Tekstdoelen en tekstsoorten (blz 18 t/m 30), H3 tekstvormen geschreven taal (blz 31 t/m 60), Hoofdstuk 5 tekststructuur (blz 74 t/m 89), Hoofdstuk 7 Schrijfstrategieën (blz 98 t/m 103) Hoofdstuk 9 Documenteren en informatievaardigheden (blz 115 t/m 123), Hoofdstuk 10 Argumenteren (blz 124 t/m 134), Hoofdstuk 11 Formuleren (blz 135 t/m 140), Hoofdstuk 13 Spelling (blz 148 t/m 164), Hoofdstuk 14 Leestekens (blz 165 t/m 169) en Hoofdstuk 16 Stijlkwesties (blz 181 t/m 197) worden als bekend verondersteld.

1 Algemene voorwaarden* voor deelname

- De leerling verschijnt op het afgesproken tijdstip;

** Ook de algemene voorwaarden zoals beschreven in het examenreglement zijn van toepassing op dit schoolexamen; te laat komen, afwezigheid zonder mondeling melding vooraf en schriftelijke bevestiging achteraf hebben consequenties zoals daarin beschreven.*

2 Beoordelingscriteria Schrijven

3 Normering

- Elk schrijfexamen wordt nagekeken met behulp van een vooraf bij de leerling bekend correctiemodel
- Plagiaat. Leerlingen mogen maximaal 2 zinnen letterlijk citeren. Dit moet tussen aanhalingstekens, met vermelding van de bron. Bij gebruik van bronnen moeten de leerlingen verder parafraseren of samenvatten in eigen woorden. Als er geen bron vermeld staat, wordt de tekst gezien als plagiaat. Neemt de leerling letterlijk informatie over uit de brontekst, zonder aanhalingstekens? Dan wordt dit ook gezien als plagiaat ook al staat er een bron achter. Ligt het percentage plagiaat boven 10%, worden cijferpunten in mindering gebracht. Het percentage gedeeld door 10 is de aftrek op het eindcijfer.
- Tijdens het examen moet de leerling de bronnenlijst aanpassen aan de bronnen die daadwerkelijk in de tekst zijn gebruikt.

2a De uitvoering

- Wanneer een leerling ziek is tijdens een examen, zal hij het examen tijdens het inhalen moeten maken. Dit betekent dat de leerling een nieuw onderwerp toegewezen krijgt. De leerling heeft dan niet meer de keuze uit twee onderwerpen.
- Bij aanvang van het examen krijgt de leerling enkele bronnen en een gerichte schrijfopdracht.
- Tijdens het eerste klokuur maakt de leerling een keuze uit een van de twee onderwerpen. In dat uur neemt de leerling de bronnen door en maakt aantekeningen.
- De leerling krijgt daarna twee klokuur de tijd om het examen te schrijven. Hierbij mag hij/zij de aantekeningen houden, de bronnenlijst en de opdracht. De bronteksten worden ingeleverd.
- De leerling kan de geselecteerde informatie implementeren in een tekst. Slechts in zeer beperkte mate (slechts maximaal drie zinnen in de gehele tekst) mag de leerling citeren, in de tekst worden de bronnen vooral in eigen woorden weergegeven.
- De argumentatie (betog) of het geheel aan meningen (beschouwing) is volledig, controleerbaar en niet eenzijdig.
- Tijdens het examen wordt de tekst duidelijk gestructureerd aangeboden (m.b.v. inleiding, kern en slot enerzijds en signaalwoorden anderzijds);
- De leerling heeft gefundeerd en doelbewust gekozen voor een argumentatiestructuur en benadering (betog)/ De leerling heeft gefundeerd en doelbewust gekozen voor een passende structuur en benadering (beschouwing)
- De argumentatie is kwalitatief sterk (geen drogredenen);
- De inleiding trekt de aandacht en leidt het onderwerp in;

- Het gebruik van bronnen is correct: er wordt niet uit bronteksten informatie overgenomen zonder vermelding van de bron;
- De leerling voegt een bronnenlijst (APA) toe en verwijst correct naar de bron (APA);
- Het slot heeft een duidelijk afrondend karakter
- De spelling is correct (volgens theorie methode);
- De formulering is correct (volgens theorie methode).

S72: Mondeling boek 1 t/m 8 (25%)

15 minuten

1 Algemene voorwaarden* voor deelname

- De leerling verschijnt op het afgesproken tijdstip;
- De leerling heeft uiterlijk twee weken voor het tijdstip van het mondeling de volledige literatuurlijst van de door hem/haar gelezen boeken ingediend bij de docent; Hierop staat tevens vermeld het leesniveau waarop de leerling het mondeling wil doen, volgens de indeling van www.lezenvoordelijst.nl
- De boeken op de lijst voldoen aan de criteria die zijn aangereikt: de lijst voor S071 bevat 8 titels. **Deze titels staan op Lezen voor de lijst of de docent heeft toestemming gegeven voor dit boek.**
- Op de lijst zijn minimaal vier verschillende schrijvers vertegenwoordigd;
- De leerling draagt zelf de verantwoordelijkheid voor het verzamelen en lezen van recensies, biografische gegevens en uittreksels die bijdragen aan het begrip van het werk. Desgevraagd kan de leerling zijn documentatie geprint of digitaal laten zien;
- De leerling heeft alle boeken helemaal gelezen voor het mondeling;
- De leerling draagt tijdens het mondeling zorg voor zijn eigen, mondelinge bijdrage: hij heeft zijn mondeling voorbereid aan de hand van de kenmerken van zijn eigen leesniveau. Het initiatief tijdens dit mondeling ligt bij de leerling. De docent zal tijdens het mondeling verdiepende vragen stellen;
- De leerling mag bij het mondeling één A4'tje houden met lettergrootte 12 (enkelzijdig) met daarop enkele aantekeningen.
- Via de ELO worden de planning van de mondelingen en de inleverdatum van de boekenlijst en balansverslag gedeeld.

** Ook de algemene voorwaarden zoals beschreven in het examenreglement zijn van toepassing op dit schoolexamen; te laat komen, afwezigheid zonder mondelinge melding vooraf en schriftelijke bevestiging achteraf hebben consequenties zoals daarin beschreven.*

2 Beoordelingscriteria

- Het niveau van de lijst zoals beschreven in *Lezen voor de lijst* is mede bepalend voor het eindcijfer van de mondelingen;
- Het niveau van verwerking is van invloed op het cijfer;
- De leerling kan termen, definities en verbanden uit de theorie gebruiken, verklaren en toepassen op boeken uit de lijst;
- De leerling kan verhaaltechnische verbanden leggen tussen boeken op zijn lijst;
- De leerling heeft de technische begrippen van verhaalanalyse paraat (perspectief, personages, thema, motieven, tijd, ruimte en andere aangeboden begrippen) en kan die inzetten om een literair fragment te doorgronden;
- De leerling kan bijzonderheden melden omtrent de ontvangst (recensies) van het boek;
- Beheersing van de theorie (verhaalanalyse, volgens reader) bepaalt de beoordeling in het kader van de verhaalanalyse;
- Formulering in het algemeen (stijl) is van inzicht en kennis beïnvloeden het oordeel;
- De interpretatievaardigheid van de leerling wordt getoetst.
- Kennis van de literaire context en actuele verwikkelingen rond het literaire werk en de auteur worden gemeten;
- Als blijkt dat de leerling één of meerdere boek(en) niet heeft gelezen leidt dit sowieso tot een onvoldoende;
- Een gebrekkig of onvolledig antwoord verdient niet alle punten, ook al is hetgeen wat wel vermeld wordt juist;
- Als een vraag door de leerling niet kan worden beantwoord, beïnvloedt dat het cijfer negatief; dit geldt ook voor een foutief antwoord;
- Als het mondeling wordt vertraagd door denkpauzes of ongevraagde zijsporen, heeft dat een negatieve invloed op het cijfer;
- Het is de verantwoordelijkheid van de leerling om aan te tonen op welk niveau en op welke wijze hij/zij de boeken heeft verwerkt;
- Van de leerling wordt verwacht dat de leerling zelf de leiding neemt tijdens het mondeling. Een afwachtende houding heeft een negatieve invloed op het cijfer. De docent stelt alleen vragen ter verduidelijking of verdiepvragen;
- Afwezigheid bij het mondeling kan niet ongedaan worden gemaakt. Alleen door het inhalen ervan (via de officiële kanalen) kan alsnog een cijfer worden bemachtigd. Het ingehaalde onderdeel mag dan niet meer herkanst worden.

B. Algemene afspraken

1. Spelling en taalgebruik

Bij toetsen en verslagen worden spel- en andere taalfouten aangerekend: 1 fout geen aftrek; 2 fouten 0,1 aftrek; 3-4 fouten 0,2 aftrek; 5 fouten 0,3 aftrek; 6 fouten 0,4 aftrek; 7+ fouten 0,5 aftrek. Bij het schrijfexamen gelden andere regels.

2. Literatuur

- De gelezen boeken moeten uit *Lezen voor de lijst* komen, tenzij de docent uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven.
- Indien een leerling blijft zitten dan zal hij in het volgende schooljaar in overleg met de docent een aantal boeken vervangen. Bij alle boeken worden nieuwe opdrachten gemaakt, indien mogelijk van een hoger niveau.
- Het leesdossier omvat opdrachten van de 8 gelezen boeken. In dit dossier laten leerlingen zien dat zij een leesontwikkeling doormaken. Deze ontwikkeling blijkt uit de gemaakte opdrachten (voor elk boek een) en de reflecties daarop. Daarnaast bevat het leesdossier de leesautobiografie, de voorbereiding van de presentatie en het tafelgesprek alsook het mondeling. Zonder een volledig leesdossier mogen leerlingen niet deelnemen aan het mondeling literatuur.